

Nuders samhällsmodell har skapat ”köttberget”

Finansminister Pär Nuder varnade i ett tal för ”köttberget” av 40-talister, vars pensioner och omsorg yngre generationer får betala. Statsministern har nu enligt uppgift tagit honom i örat, tittat strängt på honom och sagt att detta inte är ”särskilt begåvat”.

Oavsett ordval har Pär Nuder rätt i sak. Redan idag går bara tre miljoner av våra nio miljoner i befolkningen till jobbet en vanlig arbetsdag. När de många som är födda på 1940-talet börjar gå i pension förvärras denna situation. Allt färre försörjer allt fler.

1970 skulle en genomsnittlig person i privat sektor försörja sig själv och 0,8 personer till i offentliga system. År 2000 hade det ökat till 1,5 personer. När pensionsåldern 65 år infördes var medellivslängden 59. Nu går vi i genomsnitt i pension vid 58 och lever tills vi är 80.

Kommunförbundet räknar med att behoven av äldreomsorg kan fördubblas de närmaste decennierna. Lägg till detta att välfärdstjänster hela tiden blir dyrare. Ska detta finansieras via skatten krävs att skattetrycket ökar från ca 50 till 60, 70 och kanske 80 procent med tiden.

Men det går inte. Redan idag flyttar företag och jobb – basen för all välfärd – ut i en oöverträffad takt. Mycket höga skatter är ett skäl. Alltså kan knappast skattetrycket höjas dramatiskt. Vi får ett stort gap mellan den offentliga välfärd som finns och den som efterfrågas.

Det här är vad Pär Nuder beskriver. En avgörande prövning för samhällsmodellen i hela västra Europa. Men vad är det för samhällsmodell som gör det till ett problem att människor lever länge? Där det talas om tvångsarbete?

Modellen med en stor stat som tar hand om oss från vaggan till graven är problemet, inte lösningen. När människor blir problem för systemen – ”köttberg” – finns fundamentala fel och de kan bara lösas genom en ny, humanistisk, modell: privat välfärd.

Dra ned det offentliga till ett grundutbud som främst är till för dem som inte själva kan betala och låt majoriteten betala själva. Om vi köper privata sjukvårdsförsäkringar ligger vi inte någon annan till last när vi behöver vård. Likadant med äldreomsorg och pensioner.

Med lägre skatter får de flesta råd att köpa privat välfärd. För övriga finns det offentliga – till vilket resurserna bör räcka längre när de är mycket färre.

Pär Nuder inser problemet. Inser han lösningen?

Johnny Munkhammar

30 år, aktuell med ”Sagan om välfärdens återkomst”, www.munkhammar.org